

139 години „Арсенал“

93 от тях в Казанлък

Добре дошли сте, арсеналци и свързали живота си с „Арсенал“, приятели, съмишленици, партньори.
На нашия пореден празник!
29 септември, 2017 година.
Ден на отворените врати в „Арсенал“.
Начало - 10 часа.
Празничен концерт - стадион „Арсенал“, 12 часа.
Да празнуваме заедно!
Защото създаваме история!

Приемник на в. „Заводска трибуна“
Издание на „Арсенал“ АД

трибуна

arsenal®

на стр. 5

Българи от Ново време
Д-р Кърджилow

11 август 2017 г. • година VII • брой 164

Акценти

Адрес на редакцията: гр. Казанлък, бул. „Розова долина“ 100, офис 8 (срещу Митницата)

НОВ ПАРКИНГ ЗА РАБОТЕЩИТЕ В „АРСЕНАЛ“

С него местата за паркиране около дружеството, осигурени от ръководството, стават 1 420

Паркингът е с капацитет за 420 автомобили и е на площ 11 250 кв. метра. Това е вторият нов паркинг, който дружеството създава в рамките на близо две години

матата, е за 800 хиляди лева. Новият паркинг разполага с 24-часово видеонаблюдение, осъществявано от 16 нови камери за контрол и охрана, автоматични бари-

„Арсенал“ и фирмите „Еврострой - Вадим Карагъзов“ ЕООД и фирма „Трон“ ЕООД - Неждет Яшар. Новият паркинг бе открит от изпълнителния директор

ZAKAZANLAK.BG

ни пред Централния портал на „Арсенал“, който да е на разположение на работещите. Новите паркоместа за последните две години пред Централния портал стават общо 660.

Инвестицията, направена изцяло със средства на фир-

ери за вход и изход, както и с LED осветление. 36 са новите осветителни тела на новия паркинг и подменените на предходния.

Изграждането на новото съоръжение е продължило 4 месеца, с участието на специализираните звена в

на „Арсенал“ Николай Ибушев и от заместник-кмета на Община Казанлък Даниела Коева.

Коева благодари на ръководството на „Арсенал“ за вложените средства и пожела безопасно ползване на новото съоръжение и спокойствие за работещите във фирмата.

ПОРЕДНО ОТЛИЧИЕ ЗА ДЮФТ „АРСЕНАЛ“

С наградата на община Панагюрище - диплом, статуетка и парична пре-

участие в Международен младежки фестивал „Пътър свят“, проведен в град Панагюрище.

Фестивалът бе с конкурсен характер и в него участваха 9 колектива от Украйна, Словакия, Индия, Еквадор и България.

Изпълненията на всички състави бяха на професионално ниво, при жестока конкуренция.

Възпитаниците на хореографа Ваня Минчева се представиха с танци от Тракийската и Северяшката етнографска области.

Изключително прецизното жури на фестивала бе председателствано от Асен Павлов.

Арсеналските танцьори дадоха всичко от себе си, изпълниха танците отлично и заслужено получиха при-

мия се завърна младата смяна арсеналски танцьор-

ри- младежката група на ДЮФТС „Арсенал“. Тя взе

съдена им награда. „Трибуна Арсенал“

Издателски съвет: Николай Ибушев, Янко Запрянов, Цветан Шиков, Добрин Драгнев.

Редакция: Деляна Бобева - гл. редактор, Диана Нейчева, Мария Рашкова, Първолета Петкова, Мария Пискова, Миран Маденджиян, Венко Юнаков.

Със съдействието на КНСБ и КТ „Подкрепа“ в „Арсенал“ АД.

Продължава на стр. 4

120 ММ ИЗСТРЕЛ. В СЪДБАТА

Той може да ниже арсеналски истории с дни. При това ги ниже забавно, с леко пиперливо, но тънко чувство за хумор, с невероятна памет в свежината ѝ и с много вдъхновение за „преживените хубави времена“, както нарича онези „никакви“ негови и отлетели

като ден 37 години във Военната фабрика в Казанлък.

Където било повече от престижно да започнеш работа в началото на 50-те на миналия век. И много „вдигало акциите“ на ергенлъка. Било си и откровено печеливш билет за сполучлива и бърза женитба, при това за лична и работлива, опъната мома от село. Макар и с гумени ботуши – за всеки сезон и всяко време. Всичко това можело да се брой и за успех и добра кариера в днешно време, защото и тогава, и сега на мъж с работа и перспективни нишки моински родители не се опъват.

Последното е шеговитото общение на един сбъднат, но нелек живот на младежа от русенското село Ценово, с потенциал за град, „ако не беше демокрацията“, пунал здрави и завинаги корени в Казанлък – бай Митьо. За всички, които го познават.

Иначе Димитър Иванов Марков.

Един от големите, по всичко, арсеналски ветерани. През октомври бай Митьо заформя 88 години, 37 от които е посетил на Военната фабрика и всичките ѝ именувани превъплъщения. Голяма част от тях не помни, но „виж, хората – винаги“, отсича рязко един от най-дълголетните настройчици на машини за капсулното производство във фирмата, в бригадата „Лиляна Димитрова“ на цех 415, сега 110-ти, на Завод 4.

В трудовата си биография Димитър Марков няма и ден работа на друго работно място, освен това в цех 110 на Завод 4, макар 8 пъти да е искал да напусне. И все по лични причини: за повече пари, повече свободно време заради децата, писвало му, но... така и не го пускали. Във всичките времена и различните му началници.

Дори и тогава, когато самият той станал началник, при това на бригада от 86 човека, имал желание да си ходи. По-горните над него му се чудели, защото „хората искали да стават началници, пък той искал работа на машина“.

Нищо, че намирал път към душата и сърцето на всеки от подчините си, а и колективът правел такива забележителни екскурзии в страната, че

от други заводи и цехове искали да ходят с тях. А автобусите се превърнали в пътуващи сцени и живи оркестри. Самият той също цял оркестър – заради многобройните си музикални таланти: да свири на гъдулка, хармоника, акордеон, тъпан. И издразвял без него не се вдигали.

„Туй, съдбата, е голяма работа, върти те така, вършиш пръсти и като минат годинките, разбираш колко частие ти е донесла в болката“, е днешната житейска ретроспекция на изтеклото време на бай Митьо – бивш настройчик в капсулното и настоящ дядо на 4 внуци и 4 правнучици. Повечето от тях в далечни страни, пръснати на 2 континента.

„Цял живот съм имал

въртял 46 дни стаж в Районния кооперативен съюз като приемчик. Оттогава му тръгнало „леко номенклатурно“.

И до днес помни вълнението на последния ден на август 1952 година, когато започнал работа в „Арсенал“.

Като артилерист в казармата служил на 120-милиметрова минохвъргачка. Бил най-добрият стрелец и отличник по бойната и политическа подготовка. Заради успехите му в стрелбата, дори го сложили на голям плакат над портала на поделението в Кюстендил, с надпис: „Те са нашата гордост, да се равняваме по тях!“.

Това дало отражение и в работата му във фирмата.

Кожена стара папка къта куп грамоти и поздравления, изрезки за различни отличия от различни партийни и заводски величия, споможели и бай Митьо в дългите

Умеел да увлича и общува с младите и с новодошлите.

В управата на фабриката и това забелязали и му възложили сформирването на младежка бригада. Той самият ѝ станал кръстник. Избрал респектиращото за онова време име „Фидел Кастро – Рус“.

Бил организиран човек и това личало в работата на целия колектив. Беязало и животът му.

С план се задомил, точно година след казармата, както го планирал, при това за мома, харесана на хорото. Набързо, за два-три дни спретнали годеж, стегнали стар куфар, „намерен от мама“, и младото семейство се качило на влака в Русе и пристигнало в Казанлък.

Нищо, че младата му и скромна булка Мария от притеснение и леко географско объркване от промяната, в трена няколко пъти обърка-

двамата били възпитаници на местния Механотехникум.

„Странни времена дойдоха, трудни за разбиране“, пуска лентата през времето Митьо Марков. Когато дъщеря му започнала работа във фирмата през 1989 година, стартът ѝ бил с минималната

заплата тогава от 120 лева. По същото време дългогодишният настройчик имал вече пенсия и тя била със 100 лева по-голяма от минималната работна заплата, за онова време добри пари – 220 лева. Как стана така и аз не разбрах, диви се активният член на Пенсионерския клуб в Казанлък и доскоро виден табладжия и картоиграч, чиято пенсия сега е със 100 лева под минималната заплата и няма да я догони никога, разсъждава битово, през политическото старият арсеналец.

Който и днес живее със ставашото в голямата фабрика. Не само защото е редовен читател на фирмения вестник, а и защото не е изгубил вкуса и тръпката си по живота и всичко, което става в деня на обикновения човек. Вълнува се от полтиика, от проблемите на обществото и го боли за младите, задето се изкалпазанили и не им се работело. И за онези, които държавата прокуди по чужбина.

Днес животът на бившия настройчик тече на бавни обороти, за разлика от времето, когато здраво работил на 3 смени, тичал по деца и детски градини, събирал къща и куп човешки малки тревоги, в които всъщност се случва животът ни.

Живее с новините, с кратките и редки срещи с деца, внуци и рода. Преживява всяко семейно събитие с огромна радост. И все гледа да задели нещо ценно за спомен за тези, които остават след него. И непременно къта две кутии бонбони в хладилника. За гости.

„Гледам да не се обезродим, щото много обезродяхме в

Бригадата на Бай Митьо - цех 110, Завод 4

една голяма цел – да имам добро семейство, сплотено, децата и внуците ми да се чувстват добре, родът да се пази“, споделя в предиобедната си самота Димитър Марков.

Чакал е срещата си с трепет и чинно си е събрал всичките документи, снимки, ордени и писма в папка. От която буквално те заковават други времена, стотици съдби, цял живот, преживян и осмислен в голямата си степен зад портала. История.

Отслужилият казармата в Кюстендил отличен артилерист от Ценово пристига в Казанлък, за да започне работа в „Арсенал“. Нахъсан и с една голяма кюстендилска носталгия – Виолета. В началото на 50-те години на миналия век да работиш в голямата фирма, е шестлица от тотото. А да те харесат и оценят – щаслива съдба.

Митко пристига в града по съвет на съелянина Наско, който служил в Казанлък.

Не го взели обаче веднага, понеже „голямо проучване падна“, едва на 44-тия ден му се обадили за работа в Завод 4, в Капсулното. Докато чакал, на-

му арсеналски години.

Харесали го. Началнико, който го приел на работа – Христо Иванчев от Турция, бил „много сериозен човек, голям комунист“, бързо оценил качествата на момчето от Русенско.

Още същата години го избрали за председател на Профкомитета на цех 415 в Завод 4. С годините настройчикът Димитър Марков увеличил колеги след себе си, бригадата му дотолкова била мотивирана за работа и културно-масов живот, че дори успял да я изведе на първо място не само в комбината, а сред работническите колективи от целия град.

Беше си голямо признание за мен, спомня си днес ветеранът бай Митьо, чийто цех бил първият, преместен на новата площадка в Мъглиж през 1968 година.

Обичал работата си и му личи по хъса и страстта, с които говори за нея. Имаш усещането, че ако грабне чертежите и застане пред машината, ще е същият вихър като преди 30-40 години. Няма тайни за него в капсулното производство, в производството на минния капсул и електродетонаторите.

ла името на Казанлък с Карлуково.

Сплан редил и живота си след това бившият настройчик. Не крие, че управата на завода много му е помагала в личните трудности, било то при наемането на

квартира, после жилище или за лечението на съпругата си в голяма столична болница.

Така се завъртял животът, че и децата на настройчика Митьо Марков също имат арсеналска история: синът Петър работил във фирмата няколко години, преди да поеме на гурбет в чужбина, където е до днес, дъщерята Мима Маркова до пенсионирането си работи в Конструктивния отдел на Завод 1. И

тез времена парцаливи“, споделя Димитър Марков от русенското Ценово.

За който от високото на неговите 87 години, „животът е една борба за нещо по-хубаво, но важно е да имаш семейство и да не си сам“.

Простичка житейска максима, в която „Арсенал“ – Казанлък има своето 37-годишно достолепие.

Деляна Бобева

В ОБЩИНСКИЯ СЪВЕТ ИМА НУЖДА ОТ ДЕБАТИ

Смята инж. Владимир Чучумишев, от групата съветници „Експерти за Казанлък“

Общинският съвет в Казанлък се нуждае от две неща, които отчитам в моята работа като съветник – много по-отговорно отношение на някои общински съветници към материалите, които се предлагат за обсъждане и

по европейските въпроси и бизнес среда. Той е един от активните общински съветници в този мандат на местния законодателен орган. Повод за неговото изявление са прекратените дебати по точка 11 от дневния ред

съветници, за провокиране на повече дискусии и даване възможност на всички, които имат отношение, да бъдат изслушани, а изказванията им да бъдат отразени в протоколите. С това смятам, че ще се подобри работата на ОбС в посока създаване на атмосфера за дискусии по проблемите. Защото ние защитаваме обществения интерес и това означава отделяне на достатъчно време и изразяване на отношение по проблемите, касаещи гражданите, града и общината.

Според Владимир Чучумишев, когато липсват дебати, и особено когато се прекъсват, няма достатъчно прозрачност, а това поражда различни съмнения за други договори. Затова съветникът има още едно предложение – за промяна в Правилника за организацията и работата на Общинския съвет, а именно – когато има регистрирани заявки за изказване, те да не бъдат спирани с предложения за прекратяване на дебатите, а да се дава думата на съветниците за изразяване на техните мнения. Защото мястото на общинските съветници да говорят и предлагат са заседанията на комисиите и самите сесии, в противен случай се търсят други трибуни – като медиите.

Поводът: на заседанието на Общинския съвет на 27 юли, в т.11 предложението на Общинска администрация, свързано с Наредба 26 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Казанлък, касае синхронизи-

ране на текстовете, съгласно извършени нормативни промени от страна на МЗ и др. В предложените промени никъде не се споменава увеличаване стойността на купона за един храноден на дете, записано в Детската млечна кухня. На самите комисиони, разглеждащи промените в наредбата, се появяват предложения купонът за храна да стане 1.20, 1.50 лева, както и напълно безплатно да се хранят тези деца, но никое не събира необходимите гласове за подкрепа. Изведнъж на самата сесия общинската съветничка Аксения Тилева предлага купонът за един храноден да стане 1 лев. „В точка 11 имаше само промяна в текста – там нямаше цени, нито информация каква и изведнъж ни се предлага повишение. Това е тема на съвсем друг дебат – има ли необходимост от това завишение, колко е наложително, каква ще е икономията, за какво ще се използва тя?! Данните, които посочи Аксения Тилева, трябваше да бъдат предоставени не само на нея, а на всички съветници, за да имаме време да ги разгледаме и да вземем отношение по въпроса, още повече, че това касае социалната сфера“, коментира Владимир Чучумишев. Въпреки заявеното от него желание за изказване по точката, предложението за прекратяване на дебатите

му отнема тази възможност. В случая нито е правилно, нито е прозрачно, допълва той.

Отчетът за работата на Общинския съвет за тези 18 месеца е добър. Аз също го подкрепям, защото няма нито едно отхвърлено предложение от страна на общинската администрация, но лично за мен в тази година и половина има едно negliжиране на дебатите, което поражда усещане за непрозрачност и избягване на различните гледни точки, казва той. По думите му, има съветници, които са много отговорни и постоянно подготвени по въпросите, обаче време е част от съветниците да се отнасят по-отговорно към своите ангажменти в местния парламент, защото често се наблюдава да идват неподготвени по материалите, да искат бързо приключване работата на комисиите, претупване на въпросите, не гласуват или напускат преждевременно сесиите. Това за нас е недопустимо, добавя Владимир Чучумишев. В нашата група сме принципиално хора – разбирането ни е: или трябва да се върши работата както е редно, или да не се захващат изобщо с тази дейност, допълва той.

Именно тези наблюдения на съветника от „Експерти за Казанлък“ го провокират като член на Председателския съвет на ОбС-Казанлък да направи двете конструктивни предложения за промяна. Дали ще бъдат приети, предстои да видим.

решение, и сериозна необходимост от дебати. В Общинския съвет трябва да се водят дискусии и разисквания по предложенията за решение, да се отделя повече време за обсъждане на въпросите в дневния ред, както в постоянните комисиони, така и на самите заседания на местния парламент.

Това сподели инж. Владимир Чучумишев, общински съветник от групата „Експерти за Казанлък“, заместник-председател на Общинския съвет в Казанлък и член на две постоянни комисиони – на комисиията по образование, младежки дейности, спорт и туризъм и на комисиията

на последното заседание на Общинския съвет на 27 юли. Въпреки направената от Владимир Чучумишев заявка за изказване, по предложението на общински съветник от „БДЦ-ДПС“ бе сложен край на дискусиата за промяна в Наредба 26 и становището на експерта остана нечуто.

„Като заместник-председател на Общинския съвет и член на Председателския съвет се ангажирам с две неща – заяви съветникът от „Експерти за Казанлък“. – Ще отправя апел към председателите на отделните групи за по-отговорно запознаване с материалите от общинските

ПРЕДЛАГАТ ТПК „БУЗЛУДЖА“ ЗА 839 100 ЛЕВА

Бившата Трудово-потребителна кооперация „Бузлуджа“ в Казанлък отива на търг с явно наддаване при начална тръжна цена 839 100 лева без ДДС. Самият имот, намиращ се на ул. „Старозагорска“ 40 в Казанлък, е

началната тръжна цена на имота да бъде в размер на 1 113 960 лева, в т.ч. земя 9678 кв.м при начална цена от 60 лева за декар“. Или цената на сградите в имота да остане същата, както е изчислена от оценителя, но стойността на земята да се увеличи и да стигне сумата от 580 680 лв. без ДДС.

Предложението на водещата постоянна комисиона по точката не бе прието и остана основното предложение разположен върху площ от 9678 квадратни метра и в него има 16 сгради – 6 сгради с масивна конструкция, построени 1964 година, 3 сгради със сглобяема конструкция на един етаж, построени 1983 година, и 7 сглобяеми постройки на един етаж.

При разглеждане на точката за продажбата на имота в постоянните комисиони на Общинския съвет, водещата комисиона – по приватизация и разпореждане с общинска собственост, излиза със становище, че подкрепя проекта за решение, като „предлага

не, съгласно което имотът на ул. „Старозагорска“ 40 се предлага за продажба чрез търг с начална цена от 839 100 лева без ДДС. ТПК „Бузлуджа“ е създадено като предприятие за трудоустройство. Освен с производствена дейност, то е имало и социална функция. В Казанлък е известно още като Картонажния цех. Прекратява дейността си като производствено предприятие, след което до този момент имотът се отдава под наем на фирми.

157 РЕШЕНИЯ ЗА 6 МЕСЕЦА

Повече от едно заседание на месец е провеждал Общинският съвет на Казанлък през последните 6 месеца, сочи отчетът за неговата работа. В числово изражение – насрочени са 8 заседания, взети са 157 решения, а постоянните комисиони са провели 78 заседания и са излезли с 506 становища. От постоянните комисиони най-активна е била тази по икономика, бюджет и финанси с председател Драгомир Петков от групата „Експерти за Казанлък“, която е провела 11 заседания и е разгледала 81 въпроса. Следвана е от ПК по приватизация и разпореждане с общинска собственост с председател Галин Иванов от ГЕРБ – 7 заседания с 81 разгледани въпроса, и от ПК по устройство на територията, инфраструктура, строителство и транспорт с председател инж. Цветан Шиков от „Експерти за Казанлък“, която е заседавала 7 пъти и е разгледала 75 въпроса.

В актива на местния парламент през отчетния период влизат приеждането на нова Наредба 9 за условията и реда за записване, отписване и преместване на деца в общинските детски заведения; Наредба 15 за реда за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество; Наредба 26 за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Казанлък; Наредба 33 за управление на общинските пътища и Наредба 22 за рекламна-та и информационната дейност на територията на община Казанлък.

Изменени и допълнени са още две наредби – Наредба 28 относно общинския бюджет и Наредба 34 за спортните клубове.

Изменени и допълнени са още две наредби – Наредба 28 относно общинския бюджет и Наредба 34 за спортните клубове.

Изменени и допълнени са още две наредби – Наредба 28 относно общинския бюджет и Наредба 34 за спортните клубове.

Продължава от стр. 1

НОВ ПАРКИНГ...

Осигуряването на места за паркиране не е задължение на фирмата, но правим това в името на нашите работници и служители, инвестираме в създаването на нови паркоместа като част от социалния ни ангажимент, заявни по време на кратката церемония по откриването на паркинга Николай Ибушев.

Ползването на новия служебен паркинг до Централния портал на „Арсенал“, в съседство с Митницата, ще става при два режима: с режим на свободно влизане, без регистрация, ще е в часовете: от 4 до 5 сутринта, от 6.30 до 8.00 часа, от 12.30 до 14.00 часа, от 16.00 до 17.30 и от 21 до 22 часа в делнични дни. В останалите часове ползването на паркинга ще става само със служебен пропуск. В почивни дни достъпът до паркинга ще става също само със служебен пропуск.

С откриването на новия паркинг съществено се разширяват общите места за паркиране за работещите в „Арсенал“ и заедно със съществуващите вече 3 паркинга на Западния и Северния портал на дружеството, те стават общо 1420. Само на Западния портал, с новите 420 места, паркоместата стават общо 1013.

С откриването на поредния, вече 4-ти паркинг, пред Централния портал на „Арсенал“ на практика остава единствено необлагороден теренът на бившия ресторант „Китките“. Той е частна собственост, с издадена заповед от страна на Община Казанлък за събаряне, заради поредица нарушения по ЗУТ.

По казуса тече и съдебен спор.

Преди десетина дни на територията на „Китките“ избухна взрив, който нанесе и щети по запустялата постройка. По случая работи Полицията в Казанлък.

Деляна Бобева

ЗА ВАС, АРСЕНАЛЦИ!

Баба, дядо и внуче

Уважаеми читатели на вестник „Трибуна Арсенал“.

Каним ви щедро да подкрепите новата ни рубрика, чиято идея е да покаже как красивите и работливи арсеналци създават и се

радват на още по-красиво, светло и многообещаващо потомство.

Новата си рубрика условно кръстихме „Дядо, баба и внуче“.

Не само защото социалните мрежи в този период на годината преливат от щастливи снимки, на още по-щастливи баби и дядовци с техните внучета, в комплект или поотделно, а защото няма по-голяма радост и по-мил спомен от това да се фотографираш с твоего очарователно и винаги по-добро продължение.

Неслучаен факт е, че прощпулникът ни е именно с внучета на арсеналци, верни на максимата, че в Казанлък всичко започва от „Арсенал“, че „Арсенал“ е Казанлък и че няма станал велик човек, или пророк, /но не в събвения си град/, който да няма арсеналско минало.

За целта ще се радваме, ако ни подкрепите и изпращате ваши снимки, с вашите внучета/, като на тях може и да има и куче, или дядо, без баба и куче, но непременно

с внуче/ и още куп симпатични хора, които решите.

Всички изпратени снимки, ще намерят прекрасното място във всеки следващ брой на вестник „Трибуна Арсенал“, като в навечерието на Коледно-новогодишните празнични снимките с дядо, баба и внуче /и куче/ ще са често от празничното настроение в „Арсенал“.

Те ще бъдат подредени в специална изложба, а за смелостта и очарованието си всички внучета, на баби и дядовци от „Арсенал“ ще получат коледни изненади.

Понеже „Трибуна Арсенал“ е издание либерно по същност и рождение, то няма възрастово ограничение ни на внучета, ни на баби и дядовци /с или без кучета:)))/, шракнати на фото.

Героите от снимките могат да са на 1 или на 101 години /дай Боже всекиму!/ и дори пухкави бебета.

Единственото важно условие е снимката да грее от радост и щастие.

Очакваме вашите фотографии, уважаеми арсеналски баби и дядовци с вашите внучета, на адрес:

tribuna-arsenal@arsenal-bg.com

Снимките трябва да са придружени с кратка информация за героите от тях: име, месторабота, име и години на внучето.

Останалите подробности за ваше желание.

За повече информация, може да се обръщате и на GSM: 0882 98 70 13

Благодарим предварително за споделената радост!

Хубаво лято!

„Трибуна Арсенал“

АРСЕНАЛСКИЯТ ПРАЗНИК - ТОЗИ ПЪТ ПРЕЗ СЕПТЕМВРИ

Традиционният и отбелязан от десетилетия Ден на машиностроителя, станал логично и празник на „Арсенал“ през годините, ще бъде честван тази година на територията на „Арсенал“ - Казанлък.

както и със спортни турнири в различни спортове.

В навечерието на празника ще бъде обновена и традиционната за фирмата Алея на славата, с фотоси на тазгодишните първенци по заводи. Създадена е специална организация за номинирането и тяхното излъчване по заводи. Тържествената церемония по награждаването на първенците за 2017 година на фирмата и срещата им с ръководството на „Арсенал“ ще е на 28 септември.

Тазгодишните фирмени отличници ще са отново 51, като най-много от тях ще са от Заводите 1

и 5, на база общо съотношение на числеността на персонала.

Всички те ще получат, освен грамоти от изпълнителния директор на фирмата Николай Ибушев, и подаръчни ваучери.

Тазгодишният празник на „Арсенал“, който е и Ден на отворените врати на фирмата, очаква своите гости и

приятели от близо и далеч, гражданите на Казанлък, хората, чийто живот е свързан с „Арсенал“, младежи, които имат намерение да превърнат „Арсенал“ в част от своето бъдеще, както и всички, които желаят да се запознаят отблизо с работата в най-голямата фирма в сектор ВПК и машиностроене в България.

По традиция със свободен достъп ще е и фирменият музей. Празникът започва в 10 часа и ще продължи до късно следобяд.

Освен с участието на популярни изпълнители, както е по традиция, празничният арсеналски концерт няма как да се случи без участието на танцовите формации на „Арсенал“, малчуганите от детска градина „Буратино“ и други местни състави.

Финалът винаги е с голямото арсеналско хоро, вицеще се на фирмения стадион.

Заради увеличението брой на работещите във фирмата, по-голям брой - 30, ще са тази година и шатрите за напитки и скара, неотменима част от празника на „Арсенал“.

В навечерието на празника със свой специален брой и по-висок тираж, ще излезе и вестникът, който чете Казанлък, фирменото издание на „Арсенал“ - „Трибуна Арсенал“.

„Трибуна Арсенал“

Happy Birthday To You

В най-жаркия месец на годината август, е горещо и в сладкарския цех на Столово хранене - „Арсенал“ АД. Именно там се приготвят ежедневно между 40 и 50 торти за рождениците в двете дружества на територията на „Арсенал“ - „Арсенал“ АД и „Арсенал 2000“ АД.

Общо 918 са те през август, като 903 от тях работят в „Арсенал“ АД, останалите са в търговската фирма „Арсенал 2000“.

Сред празнуващите през август са и:

Директорът на Завод 5 в „Арсенал“ и

член на групата „Експерти за Казанлък“ инж. **Петър Щирянов**, който вече вдигна тост с най-скъпите си на сърце на 4-ти август. Хубав ден - Международен ден на младежта, 12-ти август си е избрала за личен празник и вечното момиче на „Арсенал“ АД, зам. главна счетоводителка на „Арсенал“ АД **Ваня Кацарова**.

Две седмици по-късно рожден ден празнува и друг член на групата „Експерти за Казанлък“ и член на Борда на „Арсенал“ АД - **Добрин Драгнев** - главен счетоводител на „Арсенал“ АД.

На всички августовски рожденици пожелаваме здраве и дълголетие, куп хоризонти пред тях, щастливи дни напред!

Екипът на „Трибуна Арсенал“

лък на 29-ти септември, а не както е било досега, в началото на октомври.

Тази година се навършват 139 години от създаването на оръжейната фабрика „Арсенал“ и 93 години от преместването ѝ от София на територията на Казанлък.

Арсеналският празник по традиция ще бъде съпътстван с поредица прояви на територията на отделните заводи,

Д-р Кърджилов:

БЪЛГАРИЯ/ГЕРМАНИЯ

Николай Кърджилов. Доктор на науките от Техническият университет в Мюнхен. Изследовател от Института в Берлин.

Изследва неутрони. Физик, казанлъчанин. Вече се сещате за месата „Тео“. Доктор Кърджилов е ученик от Школата на Теодосиев, завършил е Математическата гимназия в Града на розите. Без някога да е бил един от „супергероите“ на Тео, днес Николай е учен с успешна кариера в Германия. „При мен нещата станаха постепенно, без стандартните подвизи по олимпиади и състезания“, усмихва се д-р Кърджилов. Но като при повечето ученици на Тео, изборът „Физика“ след завършването на гимназията и при него идва „съвсем естествено“. След златния медал от МГ-то е ред на Физическия факултет на Софийския университет, който Николай завършва през 1996-та. После пътят към Запада за Николай Кърджилов минава през завой на Изток - към лабораториите в Дубна, недалеч от Москва. Опитът от изследванията за дипломната му работа, натрупан в Русия, определено натежава като предимство при кандидатстването през 1998-ма за докторантура в един от най-добрите технически университети в Европа - този в Мюнхен. От 2003-та, вече с научна степен, казанлъшкият физик постъпва в Берлинския научен институт, където работи сега.

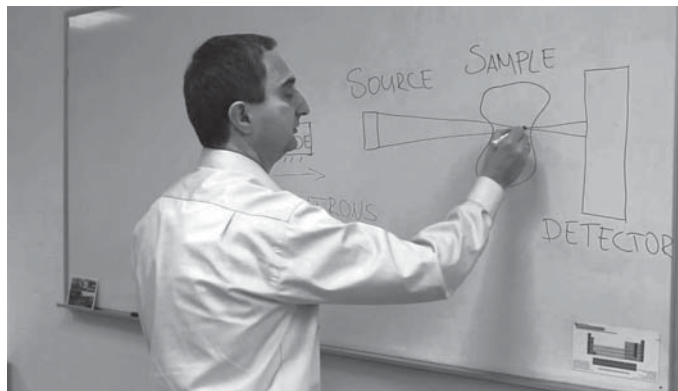
Страстта към физико-техническото знание и изследвания, очевидно, синът Николай е наследил от семейството на Димитър и Мария Кърджилови: ветеранът от Завод 6 на „Арсенал“ и специалистката от фирмения Международен отдел по въпросите на продажбите и патентното дело. Д-р Кърджилов е брат на члена на групата „Експерти за Казанлък“ Антония Славова.

Всяко лято съм в Казанлък, казва Николай, намерил в малкото си време у дома и час за срещата с „Трибуна Арсенал“ в жешки ден на август. „Не си и помислям друго“ - връзката с дома у него е силна. Тук са майка и татко. В родния град е и сестра му Антония Славова, един от членовете на листата „Експерти за Казанлък“. С динамиката на живота в Берлин не е лесно да се поддържа връзката с родното, признава Николай. Но той го прави. Тук сега са и трите му деца - 13-годишният Мартин, Лора и Юлия. Синът е истински футболист - вече в селекцията на 20-те най-добри за възрастта си от област Бранденбург. Семейството живее в нейната столица Потсдам. В Германия е важно децата да се занимават успешно в сферата, която избера, независимо кой, обяснява Николай. Там не е драма, ако децата не са специалисти по всичко, важно е това, което правят, да го правят много добре и по свой избор, да не бъдат насилвани за нищо. В училище е съществено да се научат да общуват, да се уважават взаимно, всеки

със своите качества, всеки със своите убеждения. В живота после е същото: професионализмът се уважава, взаимното зачитане - също. В Германия всеки получава толкова средства, колкото да живее добре, авторитетът се гради с постиженията, парите не са измерител в отношенията на взаимното уважение - дава формулата на социално ориентираната държава един приобщен от нея успешен учен. Българин. На българите там продължават да гледат като на ориенталци, като на хора, които закъсняват, които не винаги държат на думата си, разбрал е д-р Кърджилов. Което потвърждава истината, че българи успешни и стойности хора има много, няма обаче успешна България като цяло, което да поддържа априори и авторитета на всеки от нас в очите на хората в чужбина. Често там го питат: какво имате вие, българите...?, често германци съжеляват, че ЕС се прощава с британците, а вместо тях си имат за партньори хората от Източна Европа. Това е положението. За да го променим в представата на Запада, в България трябва да направим

много, знае Николай. Той не губи надежда за България. Като човек на точните науки, си дава сметка, че доброто бъдеще на родината би отнело немалък брой години. Исква се време. Дори само 10 процента от българите да се върнат у нас, би било достатъчно, за да наложат друго мислене, друго поведение, което е направило развитите страни успешни, разсъждава докторът на неутроните.

Неутроните са животът на д-р Кърджилов в Helmholtz-Zentrum в Берлин той отговаря за установка, която използва неутроните за безразрушително изследване на материали от различен характер. Методът е близък до медицинската

томография, която с думи прости наричаме скенер. Но вместо рентгенови лъчи, се ползва неутронно лъчение за томография и радиография. Методът, по който д-р Кърджилов и още петима учени под негово ръководство използват, е метод за своеобразна диагностика на материалите. Изключително полезен е за установяване на структурата на материалите, без те да бъдат разрушавани. За живите организми методът е опасен, обяснява Николай, който има в академичния си CV ред лични професионални постижения и разработки, заради които го търсят и по света. Видео с негови презентации може да се намери и в интернет. Името му е познато за Гугъл. Установката, за която сега отговаря, не е проста малка лаборатория с няколко устройства. Тя е голяма установка със сложно оборудване, собствена територия, в която ръководителят създава отделен научен свят по свой маниер и с голяма отговорност. Там работят не само учени от негови екип, посещат се и специалисти от цял свят, които провеждат изследвания под наблюдението и указанията на домакините. Връзката с научния свят е непрестанна. Д-р Кърджилов пътува

по работа много. Но сега му се говори за други пътувания. Фамилни. По традиция семейството използва краткото ваканционно време заедно за истинско общо преживяване, близко един до друг. Съпругата му Даниела до скоро обгрижвала децата у дома, но вече работи. Семейството живее по строг график в Германия: децата - работата - училището на децата - заниманията на децата - срещата вечер. Освен футболните мачове на големия син, Ники и Дани не спират да гледат и балетни постановки - щерките /на 7 и 10 години/ танцуват балет. В Германия момчетата ходят на балет, не защото непременно ще станат балерини, обяснява таткото - идеята е друга.

елита, категоричен е и този успял в цивилизования свят нашенец. Говори без емоция, с разум, характерен за академичния ум. Моралът и професионалните постижения са нещото, спрямо което следва да се формира елитът, а у нас критериите за хората, издигнали се до национален „елит“, са други, казва докторът на неутроните. Верен на възпитанието си, което семейството някога му дава, той цени в Германия възможността, да си свърши работата добре и да намери мястото си в обществото, именно на базата на добре свършената си работа в професията. „В Германия субективността в оценката е сведена до минимум“. Николай цени възможността да си свободен в избора си, навсякъде там се толерира там се толерира свобода. Отначало му било трудно - докато готви доктората си, постоянно очаква оценката на ръководителя си, неговите насоки, съвети. Свикнал е у нас да е така. Ние по източномисловен маниер все търсим авторитета, с който да се съобразяваме.

Такава съвети обаче не идват... той не проумява защо. Накрая разбира, че просто е оставен свободно, сам на собствените си способности. А оценката за свършеното ще дойде накрая: „В Германия субективността в оценката е сведена до минимум“. Резултатът идва: „Не беше лесно, но се получи, може би съм имал и късмет... Шансът се дава, а дали ти ще се възползваш, зависи от теб“. Д-р Николай Кърджилов не е търсил непременно Западна или пък точно Германия. Но получава предложение. И след шестмесечен изпитателен срок остава в Мюнхен. Тогава дори не знае немски. Днес, освен на английски, презентира предимно на този език. И децата му учат на него. Затова месецът в България всяка година му е важен. Той е връзката с дома и семейството тук. И почивката затова е винаги на българското Черноморие. Нищо, че децата вече искат и друго. Времето тук е и време за малкото останали в Казанлък съученици и приятели. Всъщност, приятели, завърнали се тук като него, за брое дни - от Европа, САЩ, Канада... За които светът е голям, но сърцето остава в България.

Диана Рамналиева

С РУСИЯ В СЪРЦАТА

Изключително вълнуващ и емоционален бе концертът на двамата руски изпълнители - солистите от Държавния Академичен Уралски руски народен хор на град Екатеринбург - Илья Баланчук и Екатерина Лимарова. Двамата певци гостуваха в Казанлък по покана на организацията на русофилите в Казанлък, КНСБ в „Арсенал“, Дома на културата „Арсенал“, групата „Експерти за Казанлък“, със съдействието на вестник „Трибуна Арсенал“ и вестник „Долина“.

В продължение на 70 минути публиката в препълнената голя-

на зала на ДК „Арсенал“ се наслаждаваше на изпълненията на вечните руски шлагери и популярни поп песни и се изправи на крака при изпълненията на „Облаче ле, бяло“ и „Моя страна“, култовата песен на Емил Димитров.

Руските изпълнители благодариха за топлото посрещане и изключителната емоционалност на казанлъшката публика, като изрази надежда за нови съвместни срещи.

Това е вторият такъв концерт, който местните русофили и приятели на Русия организират в Казанлък.

За първи път руски солисти направи самостоятелен концерт в Казанлък миналото лято, също по покана на местната организация на Движение „Русофили“ и приятели.

По време на концерта стана ясно, че тазгодишният пореден национален събор-среща на русофилите и приятелите на Русия и учителите и работили в страните на бившата ОНД, традиционно провеждан край язовир Копринка, ще е на 9-ти септември.

Гостувалите в Казанлък солисти на Държавния Академичен Уралски руски народен хор на град Екатеринбург - Илья Баланчук и Екатерина Лимарова са лауреати на престижни руски и международни певчески конкурси. Те гостуват на страната ни за втори път, като част от гостувалото миналото лято по покана на НД „Русофили“ трио „Разгуляй“, в което е включена и певицата Татьяна Баланчук.

Концертът в Казанлък и емоциите на публиката в залата показаха за пореден път, че любовта към руската песен в България е жива.

„Трибуна Арсенал“

МОТИВИРАЙТЕ

своите служители, клиенти и партньори

Валучер Храна®
Ticket

Ticket
Compliments®

Compliments®

Edenred Тел: +359 2 974 0220 bulgaria@edenred.com

Идънред България www.edenred.bg

Иди и виж

24-ти август, четвъртък, 17.30 часа - Музей на фотографията и съвременните визуални изкуства

Джаз-концерт на турския китарист д-р Мелих Гюзел. Той ще представи специален модел акустична китара, производство на фабриката за струнни музикални инструменти „Кремона“, която е една от ембемите на Казанлък и основен спонсор на Джаз Феста в града, чието трето издание се открива същата вечер.

Изпълненията на турския музикант ще съпътстват съвместната изложба на двама казанлъшки художници - Антон Антонов и Хюсеин Окан, която носи заглавие „Опит за спасение“. Артистичната комбинация - музика и изобразително изкуство, дава старт на Джаз фестивала в града на розите, който е част от Празниците в Долината на тракийските царе.

Д-р Мелих Гюзел. Музикант, роден в Истанбул, преподавател по китара в Мармара университет в Турция.

Има докторска дисертация на тема: „Изучаване и усъвършенстване на китарни техники, прилагайки мотиви и ладове от турската музика“.

Всички концерти и прояви, включени в програмата на Джаз фестивала, тази година са изнесени тази на амфитеатъра в парк „Тюлбето“.

Музей на розата, парк „Розариум“, Казанлък - Изложба, посветена на майстор Колю Фичето

Изложбата е под надслов „Разрушение и създаване“. Организатори са Институтът по математика и информатика при БАН във Велико Търново, Регионален академичен център към БАН - Казанлък, Исторически музей „Искра“.

На 15 пана експозицията показва част от уникалните паметници, създадени от Колю Фичето, както и любопитна информация за някои от знаковите обекти, съградени от самоуки майстор. Сред тях са църкви, мостове, жилищни и обществени сгради, които са истински архитектурни шедеври.

Входът за изложбата е свободен.

25 - 26 август, до Тракийската гробница в Казанлък - Първи фестивал на вина от местни сортове

Проявата е част от 12-тите Празници в Долината на тракийските царе.

Те си викат, народът си плажува

Независимо от гръмогласието в публичното пространство от страна на синдикати и работодатели, предложението за отпадането на класовете за прослужено време не вълнува особено много трудовете хора на България и в частност тези в Казанлъшко.

На практика в сезона на морето и дните гражданите са абдикирали от този социален спор, е изводът от онлайн анкета на сайта zakazanlak.bg, проведена през втората половина на месец юли.

Резултатите от анкетата са едни от най-ниските в допитванията, организирани от сайта.

Общественото мнение на казанлъчани по въпроса: кой ще надделее в спора за отпадането на класовете за прослужено време - синдикатите или работодателите, е на практика разположено, с обща опция - недоверие в институциите и организацията.

Еднакъв брой и процент граждани - 35%, са категорични, че не вярват на никого - нито на синдикатите, нито на работодателите, нито на държавата, защото „само търсят как да ни прецакат“.

Още толкова - 35%, пък са категорични, че „синдикатите ще побъркат държавата от стачки и протести и накрая ще откажат управляващите“.

Процентът на невярващите, че изобщо от това намерение на работодателите и този креслив дебат в държавата ще има резултат, е още по-висок, като се прибавят и другите 8,7% на отговорили, че „в този спор няма да има победител, тъй като управляващите ще се уплашат от законите на синдикатите и както става винаги, ще се откажат“.

Хард говореното в публичното пространство по темата - отнемане на класове, не е впечатлило гражданите, защото 13,4% от участниците в анкетата са категорични, че „синдикатите само

викат и че истината е твърде различна“.

Кое то означава, че отдавна и синдикализъм в България е твърде обтекаемо понятие, с недотам добра скала на доверие и акциите на двата най-големи синдиката в страната не се ползват, нито с особен респект, нито с доверие от страна на болшинството граждани.

Категорично искането на работодателските организации обаче няма много симпатизанти, показват резултатите от онлайн анкетата, където повече от скромните 3,5% дават бонус за тяхното искане, с тезата, че „работодателите са прави, не винаги стажът е предимство“.

Очевидно все още езикът на бизнеса не е езикът на работещите, а разделителните линии между двете категории са огромни.

Нито един от участниците в допитването не е заявил категорично, че работодателите са прави в исканията си за отпадането на класовете за прослужено време, тъй като не дават ясна и справедлива оценка за приноса на всеки един работник и неговите качества, каквито са работодателските тези, и „стига с този лез разбран комунизъм“.

Анкетите на сайта нямат претенцията за изчерпателност, но са добър ориентир за посоката на обществените нагласи като цяло.

„Трибуна Арсенал“

Експертът Славчо Велков:

СРЕДАТА ЗА СИГУРНОСТ Е МНОГО ДИНАМИЧНА

Голямата заплаха за сигурността на Европа не може да се спре: ултраконсервативните радикални идеологии, които преминават през границите ни.

Той е експерт по национална сигурност и борба с тероризма, депутат от ПГ на БСП-Лява България, от гражданската квота. Избран от Пазарджишкия избирателен район.

Малко известен факт е, че е бил в екипа на президента Георги Първанов по освобождаването на българските медицински сестри в Либия. Според неговия колега в парламента и журналист Тома Томов, Славчо Велков е „българският Джеймс Бонд“, който влезе в политиката.

На 24 години командва батальон от първоешелонна дивизия.

Бил със специални мисии зад граница. Многократно е участвал в решаването на казуси с български граждани зад граница: в Либия, Обединени Арабски Емирства, Иран, Сомалия, Малайзия, последният, от които – през 2016г.

Сред тайните му мисии е активната му роля в разрешаването на заложническа криза с двамата български граждани в Малайзия, осъдени на смърт. Сред неговата среща с палестинския лидер Махмуд Абас, присъдата на българите е променена на 15 години затвор и 15 удара с тояга.

„На никого не пожелавам това, което се случи на президента Първанов – да посреща ковчежи, защото това го няма по Конституция. Ние с него между другото посрещаме и отрязани глави за съжаление“, разказва Славчо Велков, намекайки за отвлечените край Мосул през 2004-а двама български шофьори, а по-късно обезглавени. След спецакция на разузнаването телата им бяха докарани в България.

Славчо Велков е бил ръководител на група за противодействие на въздушния тероризъм и осигуряване на полети в направления Близоизток, Западна и Северна Африка и азиатско-тихоокеанския регион като инспектор в структурата на тогавашното Четвърто управление – МВР, включително и в службата за сигурност на СО „БГА“. Работил е в състава на дипломатически мисии на България зад граница в Западна Африка, Близкия изток, Северна Африка с дипломатически ранг – аташе, а като анализатор на Центъра за Близкоизточни изследвания и в държави в Персийския залив (Ирак, Иран, Саудитска Арабия, Обединени Арабски Емирства).

От март тази година Славчо Велков е народен представител.

В началото на август той бе любезен да отговори на няколко блиц въпроса на в. „Трибуна Арсенал“, по актуални въпроси на деня и националната ни сигурност.

Как да разчита България в момента заплахите, които идват и от север, и от юг за нея?

- Това, което се случва в Германия, Франция, Холандия, Швеция, Белгия, също е еманация на онава, което идва от юг. И следва да ги разчита като държава, която трябва да си брани териториалната и национална сигурност. Ако имате предвид терористичните заплахи, тези, свързани с бежанските потоци, трябва да ги разчитате не в контекста на противодействие на тероризма, на заплахите от бежански потоци, а отчитайки на първо място националния интерес, и на второ място това, че България е външна граница на ЕС. Но тук вече говорим за общоевропейски политики.

А кое е по-страшно за националната ни сигурност: съдниците в държавата, списъкът на Ер-

доган или това, което става в българския парламент?

- Виждате, съдникът определено може да представлява заплаха, ако ти заседаш на гърлото и не можеш да го преглътнеш. Тогава може да се задавиш. Изходът да е фатален. Казвам го колкото на шега, толкова и сериозно.

Политиката на Ердоган, при нея последствията могат да са много сериозни, ако ние не разчетем вярно признаците на заплаха, която може да се формира от подобна политика. Тъй като в момента в Турция текат изключително сериозни процеси, аз бих ги нарекъл военно-политически процеси, и там сега покрай сухото гори и суровото и всичко е в параграф: Терористична заплаха, терористична заплаха, терористична заплаха. В това число и разпространените слухове за 77 български в „черен списък“. Преди ня-

колко дни бяха задържани и две български гражданки и после освободени, но една-та е там на разположение на властите. Всичко това показва, че средата за си-

гурност е много динамична, че се променя непрекъснато и че тези, които отговарят за сигурността на държавата трябва да си дават ясно сметка, че не може да се подхожда с методите и способите от преди миналата година, а дори и от преди три месеца.

В каква степен „черният списък“ на Ердоган с българци в него, може да се окаже и капан за „кабинета Борисов“ и да развали демонстративните приятелски отношения между двамата лидери? И можем ли в този контекст да очакваме у нас отново „лов на вещици“, както се случи миналото и по-миналото лято у нас, по отношение на турски граждани?

- Не, не бих го нарекъл така, още повече, че този списък официално не беше публикуван, не беше получен и отговор от турска страна. Аз го виждах този списък, той е на Министерството на вътрешните работи на Турция и там са цитирани много държави. България и Испания са с най-малко хора, като не говоря за тези 77 човека, а за 21, които те твърдят, че били депортирани, но се оказа, че не е

вярно. Що се касае до тези 77 българци в черния списък, те могат да стигнат такава бройка, но ако там се включат и български политици. Знаем, че имаше забрана за

Персийския залив. Основният поток на българско оръжие, но не от държавна фирма, а от частни, под чертавам, е през Саудитска Арабия, която има претенциите да доминира в района и да снабдява всички там. Включително това оръжие попада в радикални групировки там. Иначе, що се отнася за този район, е вярно. Изнася се от български фирми, не е малко това оръжие, но то е с посредници американски фирми. Там нищо не може да стане без американците. Така че, колкото и да ни е криво, ние косвено участваме в създаването и формирането на напрежението и бежански потоци, тъй като оръжието е стока, която се използва да причинява смърт, а не да се консумира.

Отпаднаха ли заплахите от бежанска вълна и радикален екстремизъм в България, според вас?

- Не, не са отпаднали. Заплахата от бежанска вълна не е отпаднала, защото бежанският поток си продължава, макар и не видно на повърхността. Виждате, че управляващите постоянно твърдят, че бежанският натиск е нулев, но ежедневно, включително и вчера, около приграничната полоса бяха заловени хора, които минават границата ни. Тази заплаха си стои, тя е и за Европа. Според мен първа тези проблеми ще се развият и ще продължават да формират заплахи за националната ни сигурност, но и не само за България, а и за останалите европейски страни. Но знаете ли, това не е най-голямата заплаха за националната ни сигурност – преминаването на хора. Голямата заплаха е онава, което не може да се спре: ултраконсервативните радикални идеологии преминават през границите ни безпроблемно. Това е видно от ставащото в Лондон, Манчестър, Литва, Берлин и къде ли още не.

Ние островче на спокойствието ли сме или островче на скритата информация?

- Ние не сме островче на спокойствието, в никакъв случай, не сме и бронирано от такива заплахи, в никакъв случай. Но може да се каже, че ние сме един от транзитните пътища по Балканския маршрут за преминаването на хора. И не бих твърдял, че сме островче на спокойствието.

Деляна Бобева

КОНСТАНЦА ЛЯПЧЕВА

Премиершата – благодетелка на българските деца

Дъщерята на Чохаджията. Констанца Георгиева Петровиц е родена на 22.03.1887 г. в семейството на Тодора и Георги Петровиц – Чохаджията /озн. производител и търговец на текстил/ – известен тревненски чорбаджия и опълченец от Шипка. Родителите ѝ ѝ осигурили прекрасно образование – в Швейцария. Привличала с отличното си възпитание, образование, култура и лично обаяние. Владеела няколко европейски езика. Сестра ѝ Райна е омъжена за писателя Стоян Михайловски.

Злобни съвременници описват Констанца като лекомислено и разглезено богатско момиче, което гледало на мъжа си като на бедняк без потекло. Но историческите факти свидетелстват за обратното – за един дълбоко смислен живот, посветен на децата на България.

Бъдещият съпруг. В първите години на 20 в. Андрей Ляпчев, изключително талантилив журналист, е катастрофално беден. Той учил в прочутата на времето Солунска гимназия, но влизайки във ВМОРО, напуска училище и отива в Пловдив, за да участва в Съединението. Там се сближава със Захари Стоянов. След това слуша лекции по икономика и история в Цюрих, Берлин и Париж, но така и не успява да вземе диплома. Говори френски, немски, турски и руски език. В София няколко къде да живее и спял в редакцията на сп. „Първоорец“ – орган на Демократическата партия, в която членувал. Хранел се само, ако някой му вземе пари за чорба.

Смелост обаче не му липсвала. Бил безутешно влюбен в сестра на Лора Каравелова – Виола.

Боготворял баща ѝ Петко Каравелов, но въпреки това майката Екатерина отказала на кандидат-жените, когато той поискал ръката ѝ. Дори написала в дневника си, че това е „лудо решение“ на Ляпчев. Огорчен, той дълго време останал ерген. Като приятел на фамилията, присъствал на сватбата на Виола с журналиста с леви убеждения Йосиф Хербст, а по-късно е единственият, който не ѝ обърнал гръб, когато тя окончателно загубила разсъдъка си, търсейки изчезналата си съпруга. Ляпчев е този, който запознава Лора с Пею Яворов и ѝ дава съвети как да се разведе със съпруга си д-р Иван Дренков, за да се омъжи за поета.

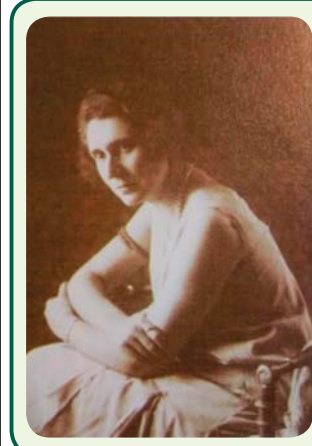
Семейство Ляпчеви. През 1911 г. Констанца – на 24 г., се омъжва във Виена за Андрей Ляпчев – на 45 г., тогава министър на финансите. Церемонията е в руската църква пред четирима свидетели. Сватбеното им пътешествие е до Венеция, Рим, Париж, Берлин... Констанца е недоволна, че през цялото време съпругът ѝ събира всякакви разписки и квитанции за харчовите им. Оказва се, че е имало

защо. Малко след медения месец политическите му противници засягат вестниците с обвинения в разточителство и че е гласал с народни пари. Той обаче ги оборва с документи.

заемал различни министерски кресла. Три пъти е министър-председател на България в периода 1926-1931 г. Негова е крилатата фраза „Со кротце, со благо“, с която в програмна

че намесата в политиката е проявявала на лош вкус.

Съдбата не дарила Ляпчеви със собствени деца, но Констанца посветила живота си на благотворителност в името на всички

Констанца Ляпчева /1887 – 1942/ е българска общественичка и благодетелка, съпруга на Андрей Ляпчев, три пъти министър-председател на България в периода 1926 – 1931 г. Милосърдна сестра по време на Балканските войни, дългогодишен подпредседател и председател на Съюза за закрила на децата. Благодарение на нея отглеждането и възпитанието на децата получават законодателна защита, а майчинството е признато като изключително важна социална функция.

Пред Обществото на народите, днес ООН, Ляпчева поставя два въпроса, актуални и досега – настоява за конвенция срещу трафика на жени и за наказателни мерки срещу родители, малтретиращи децата си.

По нейна инициатива през 1927 г. у нас за първи път се чества 1 юни като Ден на детето.

Документален разказ за нея е включен в книгата на доц. Цветана Кюсева „Първите дами на Царска България“, в която авторката се позовава на неизползвани документи от личните фондове на политиците, чиито съпруги представя.

През 2017 г. се навършват 130 г. от рождението на Констанца Ляпчева.

На времето много се е писало за несметните богатства на Ляпчеви. А те нямали дори собствен дом. Чак през 1923 г. политикът тегли кредит и купува къща на ул. „Кракра“. Това става 7 месеца, след като излиза от Шуменския затвор, където е затворен през 1922 г. по заповед на Стамболийски. В Акта му за забрана за ползване на движими и недвижими имоти са описани 42 предмета. Домът на ул. „Аксаков“ 8, където семейството живеело, не бил на негово име.

Според историка П. Стойчев, няколко години след сватбата името на Констанца е замесено в голям скандал – от дома им, по време на посещенията на млад и чаровен жиголо, обикалящ богатските съпруги в отсъствие на мъжете им, изчезват жълтици и бижута за 10 млн. лева. Андрей Ляпчев прави дискретно проучване. Обществена тайна било, че на седмата година от брака си с Андрей, Констанца заминава за Франция с друг мъж. Но когато парите им свършили, се върнала при мъжа си, който я прибрал, без дори да отвори дума за развод. Пред журналистите, които не му спестявали и неприятни лични въпроси, политикът цитирал „Книга на Еклезиаст“: „Жената е мрежа. Сърцето ѝ е примка. Ръцете ѝ са окови“.

Со кротце, со благо. Ляпчев остава в българската история като държавникът, който е бил осем мандата народен представител; подписал е през 1918 г. най-важното примирие – Солунското; изведжа страната си от Първата световна война, без да допусне окупация на великите сили. Той е един от основателите на Съюза на земеделските кооперации и Съюза на популяризираните банки.

През март 1923 г. заедно с останалите министри от кабинета на Александър Малинов е подведен под отговорност от Държавен съд като един от виновниците за Втората национална катастрофа. След военния преврат от 9.06.1923 г. е освободен от затвора. Участва в създаването на Демократическия съговор и става негов лидер. За близо 30-те си години в политиката той е

статия, написана от приятеля му Григор Василев, обещава, че ще управлява по този начин. А според някои източници, фразата завършва с измисленото от негови противници „...и со малко кютек“. Макар и диалектен, заради македонския му произход, тази фраза внася европейски тон в българската политика тогава.

Ляпчев води гъвкава вътрешна политика, а външната е насочена към сближаване с Англия. Улеснява достъпа на чуждестранния финансов капитал в България. Съдейства за включването на страната в плана на Финансовия комитет при ООН, благодарение на което са отпуснати Бежанският заем – 1926 г. и Стабилизационният заем – 1928 г.

Премиершата Констанца Ляпчева. Хиляди страници са изписани за Ляпчев, а за съпругата му Констанца е известно съвсем малко. Тя е образована и много красива аристократка, интелигентна и добре възпитана. Един от добрите примери за първа дама в държавата. Превъзхождала високо издигнатия си в държавната и партийната йерархия съпруг, не само като произход, но и като образование. Била много по-изискана от него и поела грижите по подобряването на външния вид и маниерите на мъжа си. Дори си позволявала да му прави забележки на публични места.

Смятало се, че е оказвала не малко влияние върху политическата дейност на Ляпчев. Това противоречи на друго твърдение на историците, че Констанца е била кротка и че с царица Йозанна се сближава само покрай благотворителните си инициативи. И двете смятали,

български деца, постигайки забележителни резултати. С това тя остава в историята на България. Като съпруга на премиера, през 1927 г. по своя инициатива тя за първи път успява да издейства 1 юни да бъде обявен и честван като Ден на детето. Идеята е държавата и обществото да обърнат внимание на стотиците хиляди деца, които живеят в бедност и не могат да учат.

Констанца Ляпчева (вдясно) с княгиня Евдокия на посещение в дом за бавноразвиващи се деца К. Ляпчева (вдясно) с княгиня Евдокия на посещение в дом за бавноразвиващи се деца Ляпчева (вдясно) с княгиня Евдокия на посещение в дом за бавноразвиващи се деца

Всичко в името на децата. Тя вярвала, че благотворителността не бива да се разглежда като форма на милостина, а като жест на хуманност и любов.

Няма област на общественото подпомагане, в която тя да не е взела участие.

През Балканската и Междусъюзническата война Констанца е

медицинска сестра, а след това активна общественичка. Тя развива интензивна благотворителна дейност след Чирпанското земетресение през 1928 г. Дълги години, от 1927-ма до 1942 г., е подпредседател и председател на Съюза за закрила на децата, който през 1951 г. е разпуснат, т. к. дейността по грижите за децата е одържавена. Членува в почти всички други благотворителни организации на София, в много от тях е в управителните органи. Благодарение на нея дейностите, свързани с отглеждането и възпитанието на децата, стават обект на правото, а майчинството е признато като изключително важна социална функция. Тя урежда първите домове за подслон на бедстващи деца, за подпомагане на социални работници, летни лагери и игрища за деца, които са принудени сами да изкарват прехраната си.

Няма друг подобен пример – с усилията само на един човек за няколко десетилетия у нас да са постигнати такива резултати. Констанца започва от нулата, а след смъртта ѝ през 1942 г., благодарение на работата ѝ, в Съюза на децата влизат над 3 000 организации със 150 000 участници, които се грижат за 1 870 дневни домове, 4 380 трапезарии, 121 летовища и др.

Ляпчева е член и на няколко международни организации, вкл. към Обществото на народите, днешната ООН, където през 1930 г. поставя за първи път два важни и днес въпроса – за приемане на конвенция срещу трафика на жени и за наказателни мерки срещу родители, злоупотребяващи със здравето на децата си, и срещу побоя в семейството.

Даренията на Ляпчеви. Те даряват цялото си имущество на България. През 1931 г. Ляпчев се лекува в Берлин от рак на бяла дроб, но безрезултатно. Той умира през 1933 г. в София след несполучлива операция. В завещанието му е записано, че неговата наследница е съпругата му Констанца Ляпчева. Тя получава къщата на ул. „Кракра“ и дома, който се строи на бул. „Цар Освободител“. В случай, че тя престане да носи името му или след смъртта ѝ цялото му имущество да стане „обща собственост на Българската академия на науките и Българското икономическо дружество“. Единствената скъпа вещ в къщата бил роялът, на който понякога Констанца свирела.

Констанца Ляпчева си отива от този свят на 55 г. на 28.11.1942 г. в София.

Малко преди това, през 1939 г., тя дарява имот и сграда в Долна баня за сиропиталище. Този дом – за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, и до днес носи нейното име.

Мария Рашкова

Използвани са материали на: Цв. Кюсева, Е. Павлович, М. Гюгова, В. Божинов, В. Митев

За връзка с редакторите на „Трибуна Арсенал“:
Редакция: e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com
Деляна Бобева: 0882 98 70 13, e-mail: didab@abv.bg
Диана Рамналиева: 0882 98 70 14, e-mail: diana_ramnalieva@abv.bg
Мария Рашкова: 0882 98 70 12; Първолета Петкова: 5 74 55